

РЕШЕНИЕ

№ 15006

гр. София, 02.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в
публично заседание на 17.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **2825** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал.1 от Кодекса за социално осигуряване, вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на И. А. К. с постоянен адрес –гр.С., [улица] чрез адв.Ф. П. със служебен адрес – [населено място], ул.“А. I-ви“ № 53, ет.2 срещу Решение № 2153-21-47/18.02.2025г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалба с вх.№ 1012-21-91/27.01.2025 г. на И. А. К. срещу Разпореждане № [ЕГН]/6/от 21.01.2025г. на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“, като неоснователна.

В жалбата се твърди, че обжалваният акт е незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и несъответстващ с целта на закона. Излагат се аргументи, че неправилно с оспорения акт е прието, че с приложението на чл.18, ал.4 НПОС, законодателят е поставил още една възможност за преференциални условия за пенсиониране на лицата, полагали труд като държавни служители по ЗМВР и непридобили право на пенсия по чл.69 КСО, да могат да се пенсионират по реда на чл.69б, ал.1 от КСО, но единствено при недостигащ осигурителен стаж. Тълкуването и прилагането на чл.18, ал.4 НПОС според жалбоподателя не следва да бъде стеснително и да ограничава приложението на чл.69 и чл.69б КСО, които са норми от по-висок ранг и с равнозначно правно действие, като на осн. чл.5, ал.1 от АПК следва да се приложат разпоредбите на КСО от по-висок ранг, предоставящи възможност за избор, какъвто в случая е направен от жалбоподателката, посочвайки в заявлението, че желае отпускане на пенсия за ОСВ на основание чл.69б, ал.1 от КСО. Счита за неправилен извода, че И. К. , няма право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69б, ал.1 от КСО, напротив според жалбоподателя са налице всички условия за пенсиониране по реда на чл.69б, ал.1 от КСО.

Моли съда, да отмени оспореното решение и преписката да бъде върната на административния орган със задължителни указания по прилагане на закона.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, не се явява, представлява се от адв. П., който поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Претендира разноски по представен списък.

Ответникът– Директорът на ТП на НОИ- С. град, чрез процесуалния си представител юрк. О. оспорва жалбата като неоснователна. Излага подробни аргументи в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение и излага аргументи, че делото не се отличава с фактическа и правна сложност, като съдебното производство е приключило с провеждане на едно съдебно заседание.

Софийска Градска прокуратура –редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд– София град, като прецени процесуалните предпоставки за допустимост, взе предвид становищата на страните и на основание чл. 168, ал. 1 от АПК въз основа на събраните по делото доказателства провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК, намери следното:

От фактическа страна:

Със Заявление с вх. № 2113-21-32/03.01.2025 г. жалбоподателката е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69б от КСО, към което е приложила изискуемите се съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите осигурителния стаж (НПОС) документи за преценка правото на пенсия.

Въз основа на представените документи и наличните данни в Регистъра на осигурените лица /РОЛ/ на НОИ, длъжностното лице по ПО е зачело на И. А. К. осигурителен стаж до 30.11.2024 г. както следва:

- 17 години 01 месеца 22 дни от първа категория труд и по чл.104, ал.4 КСО /осигурителен стаж на лица по чл.69 от КСО/; 14 години 08 месеца 10 дни от трета категория труд;

На основание чл.104 от КСО общият осигурителен стаж превърнат към трета категория труд – е 43 години 03 месеца 06 дни.

Навършена възраст към датата на подаване на заявлението за пенсиониране /03.01.2025г./ на И. А. К. е 52 години 05 месеца и 17 дни.

С Разпореждане № [ЕГН]/6/ от 21.01.2025 г. на длъжностното лице по ПО. е постановен отказ да бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл.69 ал.2, чл.69 ал.1 от КСО и чл.18 ал.4 от НПОС.

Пенсионният орган е приел, че след като жалбоподателката е била държавен служител по ЗМВР, попада в персоналния обхват на чл.69, ал.1 от КСО, а не в този по чл.69б, ал.1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгласно чл.104, ал.1 от КСО се определя с акт на МС, а именно с Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране /ПКТП-отм/, действал до 31.12.1999г и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП-в сила от 01.01.2000г/. Длъжностното лице по ПО е извършило преценка на правото на лична пенсия на ОСВ на жалбоподателката по чл.69, ал.1 от КСО и чл.69б, ал.1 от КСО във връзка с чл.18, ал.4 от НПОС. След като е констатирано, че И. А. К. не е навършила изискуемата възраст по чл.69, ал.1 от КСО /няма навършени 54 години и 04 месеца за календарната 2025 г. и няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по този ред, длъжностното лице е направило извод, че няма право и на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69б ал.1 КСО, тъй като не отговаря на изискванията на чл.18 ал.4 НПОС

Разпоредждането е обжалвано от И. А. К. по административен ред с жалба от 27.01.2025 г. адресирана до Директор на ТП на НОИ С., заведена в ТП на НОИ С. град с вх.№1012-21-91 от 27.01.2025 г.

По образуваното по реда на чл.117 от КСО производство Директора на ТП на НОИ С.-град се е произнася с Решение № 2153-21-47 от 18.02 .2025 г., с което на основание чл.117, ал.3 от КСО оставя без уважение жалбата на И. К. срещу цитираното разпореджане. В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че жалбоподателя, е лице, попадащо в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл.69б, ал.1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал.1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като държавен служител по ЗМВР , но няма навършена изискуемата възраст за 2025 г. - 54 г. и 4 мес., респ. разпоредбата на чл.18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от К. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП.

В съдебното производство е приета административната преписка. Жалбоподателят не е направил доказателствени искания. Други доказателства не са приобщени по делото.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-47/18.02.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град и потвърденото с него Разпореджане№ [ЕГН]/6/ от 21.01.2025 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване – С. Г. К., са издадени от материално и териториално компетентни органи съгласно разпоредбите на КСО и представени по делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. на Директора на ТП на НОИ –С. [населено място] К.– началник на сектор „Отпускане на пенсии – първи“ да изпълнява функциите на длъжностно лице по смисъла на чл.98 ал.1 т.1 и ал.2 и чл.99 ал.1 от КСО.

Спазени са законовите изисквания на чл.59 ал.2 от АПК за форма на акта, като същият съдържа фактически и правни основания, изложени са подробни мотиви.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното: В случая е безспорно, че И. А. К. като държавен служител по ЗМВР попада в персоналният обхват на чл.69 ал.2 от КСО. Не е спорен и факта, че към момента на подаване на заявлението за пенсиониране жалбоподателката не е навършила 54 години и 4 месеца, която възраст е изискуема за 2025г. съгласно правилата на чл.69 ал.9 КСО, за да може да придобие право на пенсия по чл.69 ал.1 КСО.

Спорно е обстоятелството, приложима ли е в случая разпоредбата на чл.69б ал.1 КСО.

Съгласно разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия:

навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

Следователно правото на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО е съвкупност от три условия - определена възраст, минимално необходим стаж от първа категория труд и необходим сбор от навършена възраст и осигурителния стаж.

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката, пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 от КСО, така и по чл. 69б ал. 1 КСО, като формалното съответствие на изискванията посочени в тази норма, не са основание за отпускане на пенсия, тъй като водещ е характера на действително заеманата от жалбоподателката длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП /отм./ и НКТП. Тази теза е застъпена и доразвита в писмените бележки на процесуалния представител на ответника – юрисконсулт К. П.. Излагат се доводи, че при тълкуване разпоредбите на чл. 69 и чл. 69б от КСО се игнорира обстоятелството, че трудовият стаж на служителите от специалните ведомства само се приравнява на такъв от първа категория труд и като се игнорира изискването за навършена възраст на практика се дава възможност на лицата по своя инициатива да избират колко по –рано да се пенсионират, което според административния орган не съответства на правилата на закона, определящ стрикто предпоставките за придобиване на право на пенсия с оглед характера на полагания труд и на основните принципи на осигурителното законодателство, регламентиращо разходване на публичен ресурс.

Твърденията, че нормата на чл. 69б ал. 1 КСО предвижда по –благоприятни условия за пенсиониране на лица, упражняващи тежък физически труд на изчерпателно изброени длъжности, между които не са държавни служители по чл. 69 ал. 2 от КСО, включително и държавните служители по ЗМВР, какъвто е и настоящия случай, не намира опора в закона. Според изложеното в писмените бележки на процесуалния представител на ответника, по степен на вредност и тежест труда на държавен служител по ЗМВР не се явява от първа категория труд по смисъла на НКТП, а само се приравнява към тази категория по силата на закона, с оглед социалната си значимост.

От така събраните по делото доказателства се установява, че оспорващата не отговаря на законовото изискване за навършена възраст по чл. 69, ал. 1, във връзка с ал. 9 от КСО, която за 2025 г. следва да бъде 54 години и 4 месеца. Жалбоподателката обаче отговаря на законовото изискване за възраст по чл. 69б, ал. 1, т. 1, т. 2 от КСО, което съгласно съдържанието на посочените разпоредби, за 2025 г. за жените следва да е от 51 години.

Изпълнява и изискванията за осигурителен стаж, като има общо осигурителен стаж, превърнат към трета категория от 43 години, 03 месеца и 6 дни, от които 17 години, 01 месец и 21 дни от първа категория като военнослужещ в ГД“Гранична полиция“ –МВР, при изискващи се 10 години и има общ сбор от осигурителен стаж и възраст от 95 г., 08 месеца и 23 дни /при навършена възраст на жалбоподателя към момента на подаване на заявлението от 52 години, 05 месеца и 17 дни / .

Разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с равнозначно приложение с оглед на правните последици. Това означава, че при наличие на една от двете хипотези уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО правото на пенсия следва да бъде зачетено, в която хипотеза може да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете следва да се приложи нормативна уредба в благоприятен вариант за заявителя.

Приложимата според жалбоподателката по отношение на нейната хипотеза правна норма е тази

по чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО.

Както бе отбелязано по-горе жалбоподателката има навършен осигурителен стаж и възраст изискуеми по силата на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за това, че има най-малко 10 години положен труд при условията на първа категория като държавен служител в ЗМВР.

Съдът намира, че нормата на чл. 68 от КСО е обща и се отнася за всички останали граждани, които не попадат в специална категория като тази на жалбоподателката – на държавен служител по ЗМВР.

Разпоредбата, която е обосновала обжалвания в настоящото съдебно производство отказ е тази на чл. 18, ал. 4 от НПОС и сочи, че: "Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО, поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО."

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал.1, т.1 от КСО, на основание чл.5, ал 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл.15, ал.3 от Закона за нормативните актове. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал.1, т.1 КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл.69, ал.1 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

Разпоредбата на чл.17 ал.2 НПОС, в която се посочва, че осигурителния стаж по чл.69 КСО се зачита за първа категория труд, означава че трудът е от първа категория, а не че е от друга категория, но за нуждите на осигурителното право, ще се третира като първа категория. Такива разграничения не са направени в нормативната уредба и тълкуване в такъв смисъл противоречи на целта на закона. В този смисъл е трайната практика на ВАС - Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм.дело №10189/2020 г. по описа на ВАС –VI -то отделение, решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., Решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., Решение № 562/22.01.2025 г. по адм.дело № 11098/2024 г. по описа на ВАС, Решение № 2076 от 4.03.2025 г. на ВАС по адм. д. № 11285/2024 г., VI о./, в които е посочено, че норми от подзаконов нормативен акт като чл.18 ал.4 и чл.17 ал.2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по –висок ранг, каквито са чл.69 и чл.69б КСО . Обратно би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО, изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената

разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

По изложените съображения, съдът намира, че следва да отмени оспореното решение. Естеството на въпроса е от компетентността на Ръководителя на ПО при ТП на НОИ-С. град и следва преписката да се изпрати на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

С оглед изхода на спора в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноси, които своевременно са заявени от процесуалния ѝ представител и са в размер на 700 лева за заплатено в брой адвокатско възнаграждение, съгласно представения договор за правна помощ /лист 6 от делото/. Направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение от страна на процесуалния представител на ответника е неоснователно, доколкото така претендираното адвокатско възнаграждение не надвишава значително минималния размер на Наредба № 1/2004 г. за възнаграждения за адвокатската работа /загл. Изм.-ДВ бр.14/2025 г./.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд – София град, трето отделение, 61 състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-47/18.02.2025 г. на Директора на ТП на НОИ С. град, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/6/от 21.01.2025 г. на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“,

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град за произнасяне по същество по Заявление с вх. № 2113-21-32/03.01.2025 г., подадено от И. А. К. , при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА ТП на НОИ – С. град да заплати на И. А. К. ЕГН [ЕГН] сумата от 700 /седемстотин / лева разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

С

ЪДИЯ:

